

Fremsat den 5. oktober 2022 af transportministeren (Trine Bramsen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om private fællesveje

(Etablering af en tilladelsesordning for kabler m.v. til brug for elektroniske kommunikationsnet i private fællesveje på landet)

§ 1

I lov om private fællesveje, jf. lovbekendtgørelse nr. 1234 af 4. november 2015, som ændret ved § 5 i lov nr. 175 af 21. februar 2017, lov nr. 2082 af 21. december 2021 og lov nr. 480 af 26. april 2022, foretages følgende ændringer:

1. I § 4 ændres »§§ 11-24« til: »§§ 11-24 b«.

2. Efter kapitel 7 indsættes i *afsnit II*:

»Kapitel 7 a

Gravearbejder m.m. i forbindelse med kabler for elektroniske kommunikationsnet

§ 24 a. Kan der ikke opnås enighed mellem vejarealets ejer og ledningsejer om vilkårene for placering af kabler til brug for elektroniske kommunikationsnet i det areal, der er taget i brug for en privat fællesvej eller privat fællessti, kan kommunalbestyrelsen meddele tilladelse til, at de omhandlede kabler og eventuelt tilbehør placeres i den private fællesvej eller den private fællessti til forsyning af tilgrænsende eller nærliggende ejendomme på gæsteprincippets vilkår, jf. § 70.

Stk. 2. En ansøgning kan tidligst indgives til kommunalbestyrelsen, når det kan sandsynliggøres, at der ikke er enighed og heller ikke udsigt til enighed, eller når arealejeren ikke har besvaret ledningsejerens anmodning senest 2 måneder efter modtagelse af anmodningen, medmindre særlige årsager gør sig gældende.

Stk. 3. § 70 a finder anvendelse ved en ansøgning efter dette kapitel. Endvidere finder §§ 74-76 i lov om offentlige

veje m.v. tilsvarende anvendelse i forbindelse med ansøgningen og tilladelsen.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal betinge en tilladelse efter stk. 1 af, at ledningsejeren

- 1) yder vedkommende grundejere erstatning for eventuel skade ved anbringelse eller tilstedeværelse samt ved eftersyn og istandsættelse af de omhandlede kabler og eventuelt tilbehør,
- 2) retablerer vejareal og arbejdsareal efter endt arbejde og
- 3) skriftligt underretter kommunen om, at retableringsarbejderne er gennemført.

Stk. 5. Arbejder på kabler m.v. skal ske med mindst 3 ugers varsel. Ledningsejeren kan dog udføre uopsættelige reparationer af de omhandlede kabler og eventuelt tilbehør uden underretning af vejarealets ejer.

Stk. 6. Grundejerne kan ikke modsætte sig udførelsen af arbejder, hvortil der er meddelt tilladelse efter stk. 1, og varslede arbejder eller uopsættelige reparationer efter stk. 5.

§ 24 b. Ledningsejeren skal tinglyse en ledningsdeklaration om anlæggets tilstedeværelse i eller på vejarealet eller stiarealet. Ledningsdeklarationen kan tinglyses uden arealejerens samtykke.

Stk. 2. Ledningsejeren afholder udgifterne til tinglysning efter stk. 1. Ledningsejeren afholder endvidere udgifterne i forbindelse med en aflysning af en ledningsdeklaration som nævnt i stk. 1.«

§ 2

Loven træder i kraft den 1. januar 2023.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslagets baggrund

Som et led i aftale af 21. december 2021 om ”En markedsbaseret og teknologineutral telepolitik” indgået mellem regeringen (Socialdemokratiet) og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Venstre, Det Konservative Folkeparti, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Alternativet indgår et initiativ om, at der indføres bedre graveadgang på private fællesveje.

I modsætning til de særlige regler om private fællesveje i byer og bymæssige områder i afsnit III i lov om private fællesveje, jf. lovbekendtgørelse nr. 1234 af 4. november 2015, indeholder de særlige bestemmelser i lov om private fællesveje på landet, lovens afsnit II, ikke bestemmelser om, at kommunalbestyrelsen som vejmyndighed for de private fællesveje kan bestemme, at der skal placeres anden infrastruktur i de private fællesveje på landet.

Placeringen af denne anden type infrastruktur sker således på grundlag af aftaler mellem de respektive ledningsejere og ejeren af det areal, hvori infrastrukturen ønskes placeret.

For så vidt angår en række ledningstyper findes landsaftaler indgået mellem ledningsejerne og landbrugsorganisationerne.

Det er Transportministeriets opfattelse, at disse landsaftaler ikke har kunnet løse op for en række vanskelige forhandlingssituationer vedrørende etablering af bredbånd m.m., hvilket har medført, at en række husstande på landet ikke har kunnet serviceres med bredbånd og lignende og dermed har vanskeliggjort beboernes muligheder for at arbejde hjemmefra eller deltage i digital undervisning.

Med henblik på at understøtte den generelle digitalisering af det danske samfund finder Transportministeriet, at der bør indsættes en bestemmelse i lov om private fællesveje, således at kommunalbestyrelsen kan bestemme, at der kan etableres kabler til elektroniske kommunikationsnet i de ibrugtagne vejarealer for private fællesveje eller private fællestier på landet.

2. Lovforslagets hovedpunkt

2.1. Gældende ret

Ved private fællesveje forstås i henhold til § 10, nr. 3, i lov om private fællesveje (herefter privatvejsloven) veje, gader, broer eller pladser, der ikke er en offentlig vej, jf. nr. 1, og som fungerer som færdselsareal for anden ejendom end den ejendom, som færdselsarealet ligger på, når ejendommene ikke har samme ejer.

Ved private fællestier forstås i henhold til privatvejslovens § 10, nr. 4, et færdselsareal, der fortrinsvis er forbeholdt

gående, cyklende eller ridende færdsel, og som fungerer som færdselsareal for anden ejendom end den ejendom, som færdselsarealet ligger på, når ejendommene ikke har samme ejer.

Udgangspunktet i privatvejsloven er, at lovens bestemmelser om private fællesveje tilsvarende finder anvendelse på private fællestier. Det fremgår af lovens § 2, stk. 2.

I privatvejsloven sondres mellem private fællesveje på landet og private fællesveje i byer og bymæssige områder.

De private fællesveje i byer og bymæssige områder administreres efter lovens byregler i §§ 25-86. De er nærmere geografisk afgrænset i lovens § 3, stk. 1, som private fællesveje i Københavns Kommune og i områder, der efter reglerne i lov om planlægning er beliggende i byzone eller sommerhusområde. Kommunalbestyrelsen kan endvidere med hjemmel i privatvejslovens § 3, stk. 2, bestemme, at private fællesveje i nærmere afgrænsede områder i landzone skal administreres efter lovens byregler, når disse områder har en bymæssig karakter eller er planlagt hertil. Sidstnævnte bestemmelse finder således anvendelse på private fællesveje i en række landsbyer.

Private fællesveje, der ikke er omfattet af ovennævnte geografiske afgrænsning, administreres i henhold til privatvejslovens § 4 som private fællesveje på landet, dvs. efter lovens afsnit II, §§ 11-24.

Modsat bestemmelserne i lovens §§ 67-70 c, hvorefter opgravning og etablering m.v. af ledninger i private fællesveje og udlagte private fællesveje i byer og bymæssige områder kræver vejmyndighedens tilladelse, som grundejerne ikke kan modsætte sig, findes der ikke bestemmelser i lovens afsnit II om private fællesveje på landet, hvorefter vejmyndigheden kan eller skal meddele tilladelse til etablering af anden infrastruktur i de private fællesveje på landet.

Her beror placeringen af ledninger m.v. på privatretlige aftaler mellem vejarealets ejer og de respektive ledningsejere.

For så vidt angår en række ledningstyper er området delvist reguleret i de såkaldte landsaftaler mellem landbrugsorganisationerne og ledningsejerne. Med hensyn til den konkrete problemstilling foreligger således aktuelt Landsaftalen om el- og fiberanlæg i landbrugsjord 2022, indgået mellem SEGES (Landbrug & Fødevarer) og Dansk Energi (nu en del af Green Power Denmark) samt Energinet.

Styrelsen for Dataforsyning og Infrastruktur kan i medfør af § 9 n, stk. 1, nr. 5, jf. § 9 m, stk. 1, nr. 9, jf. § 9 j, stk. 2, i lov om graveadgang, etablering og udnyttelse af infrastruktur til telekommunikationsformål samt udnyttelse af infrastruktur på tværs af forsyningssektorer m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 845 af 21. august 2019 (herefter graveloven), bestemme, at ejeren af en ejendom skal give adgang til etablering af

et højhastighedsnet til elektronisk kommunikationsnet frem til en bygnings adgangspunkt. Styrelsen for Dataforsyning og Infrastruktur kan samtidig hermed fastsætte eventuelle vilkår og betingelser, herunder eventuel pris m.v. Denne bestemmelse har så vidt Transportministeriet er orienteret kun været anvendt én gang til at placere ledninger i private veje og private fællesveje på landet.

2.2. Transportministeriets overvejelser

Det er Transportministeriets opfattelse, at der indimellem opstår vanskelige forhandlingssituationer vedrørende etablering af bredbånd m.m., hvilket har medført, at en række husstande på landet ikke har kunnet serviceres med bredbånd og lignende og dermed har vanskeliggjort beboernes muligheder for at arbejde hjemmefra eller deltage i digital undervisning.

Med henblik på at understøtte den generelle digitalisering af det danske samfund finder Transportministeriet, at der bør indsættes en bestemmelse i lov om private fællesveje, således at kommunalbestyrelsen som vejmyndighed for de private fællesveje og fællesstier på landet kan bestemme, at der kan etableres kabler til elektroniske kommunikationsnet i ibrugtagne vejarealer.

I lighed med forholdene for boliger langs med offentlige veje og private fællesveje i byer og bymæssige områder finder Transportministeriet, at den omhandlede type infrastruktur mest hensigtsmæssigt placeres i vejarealerne. Det er Transportministeriets vurdering, at tungtvejende samfundsøkonomiske hensyn, herunder ønsket om så vidt muligt at fjerne forhindringer for deltagelse i samfundslivet og arbejdsmarkedet for befolkningen bosiddende i landdistrikterne, taler for, at der indføres en smidig problemløsning i vejlovgivningen for denne type infrastruktur.

2.3. Den foreslåede ordning

Med forslaget til ny § 24 a i privatvejsloven udstyres kommunalbestyrelsen med en hjemmel til at løse problemet med fremføring i den omhandlede infrastruktur, i de tilfælde hvor det ikke har været muligt at opnå en aftale om etableringen og vilkårene herfor.

Kommunalbestyrelsen er ikke forpligtet til at træffe bestemmelse efter den foreslåede § 24 a. Kommunalbestyrelsens afgørelse af en ansøgningssag vil således også kunne være at henvise parterne, herunder modtageren af den ønskede infrastruktur, til at genoptage forhandlingerne, hvor dette efter kommunalbestyrelsens vurdering vil være mest hensigtsmæssigt.

Hvis kommunalbestyrelsen vælger at meddele tilladelse til, at kabler m.v. til elektroniske kommunikationsnet anbringes i arealer, der er taget i brug som privat fællesvej på landet, indeholder forslagene til ny § 24 a og ny § 24 b bestemmelser, der skal sikre, dels at arealejeren og de vedligeholdelsespligtige grundejere ikke lider tab ved placeringen af

denne infrastruktur i vejen, dels at ledningsejerens interesse i at beskytte sin ledning kan varetages.

Med henblik på at sikre, at den brede politiske aftale af 21. december 2021 kan realiseres, foreslås det, at bestemmelsen ikke begrænses til kabelføring m.v. til kontaktpunkter på vejberettigede ejendomme, men at den finder anvendelse på tilgrænsende og nærliggende ejendomme.

Transportministeriet har i denne forbindelse lagt vægt på såvel økonomiske som drifts- og forsyningsmæssige hensyn, at ordningen må antages at indebære færre potentielle sager hos kommunalbestyrelsen, samt at de vedligeholdelsespligtige grundejere ikke ses at lide et tab ved etablering, tilsyn og andre arbejder på kabler m.v. henset til de foreslåede erstatningsbestemmelser. Transportministeriet har endvidere noteret sig, at det efter bestemmelsen i gravelovens § 9 j, stk. 2, allerede i dag er muligt at sikre, at kabler m.v. til brug for elektroniske kommunikationsnet kan føres ad privat ejendom, og dermed også privat fællesvej, frem til nærliggende ejendomme.

3. Konsekvenser for FN's klimamål

En fortsat udrulning af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation understøtter den fremadrettede indsats i forlængelse af delmålene 8.1 og 8.2 – en højere økonomisk produktivitet gennem diversificering, teknologisk opgradering og innovation, blandt andet gennem fokus på høj værditilførsel og arbejdskraftintensive sektorer, samt fremme af udviklingsorienterede politikker, der støtter produktive aktiviteter, skaber anstændige jobs, iværksætter, kreativitet og innovation, og som fremmer en formalisering og udvikling af mikro-, små- og mellemstore virksomheder, gennem bl.a. adgang til finansielle tjenesteydelser.

4. Regionale konsekvenser, herunder for landdistrikter

Som omtalt under punkt 2.2., er det Transportministeriets vurdering, at den manglende hjemmel for kommunalbestyrelsen i de gældende regler for private fællesveje på landet til at meddele tilladelser til etablering m.v. af kabler til brug for elektroniske kommunikationsnet kan forsinke udrulningen af denne type infrastruktur i landdistrikterne.

Kabler m.v. til brug for elektroniske kommunikationsnet spiller og forventes i de nærmeste mange år at spille en stadig større rolle for borgernes muligheder for at kommunikere med myndigheder og sociale netværk, modtage information i form af radio og fjernsyn, deltage i samfundsdebatten og bidrage til, at beboere i landdistrikterne kan deltage aktivt i undervisningstilbud og arbejdslivet, der kan udføres fra bopælen.

Forslaget kan således bidrage til en opbremsning i affolkningen af landdistrikterne af økonomiske, arbejds- og uddannelsesmæssige grunde.

5. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Det er vanskeligt at estimere de direkte samfundsøkonomiske konsekvenser af forslaget. Forslaget må, i det omfang det bidrager positivt til udrulningen af elektroniske kommunikationsnet i de tyndere befolkede dele af landet, antages at smidiggøre en række administrative processer i samfundslivet, idet kommunalbestyrelserne vil få hjemmel til at bestemme, at udrulningen kan ske, selvom en grundejer måtte modsætte sig dette. Det vurderes herudover også at kunne bidrage til en opbremsning af affolkningen af landdistrikterne samt at forbedre den danske konkurrenceevne inden for videns- og informationstunge sektorer.

For så vidt angår kommunerne vil en vedtagelse af forslaget isoleret set medføre negative implementeringskonsekvenser for kommunerne. I og med at kommunerne ville skulle tage stilling til en type ansøgninger, som de før har kunnet afvise, vil der være tale om nye, ressourcekrævende administrative opgaver. Omvendt vil forslaget kunne bidrage til, at kommunerne fastholder et godt beskatningsgrundlag og bremser affolkningen af landdistrikterne.

En række usikkerhedsmomenter gør det vanskeligt at give et kvalitativt estimat over forslagets økonomiske konsekvenser for kommunerne. Der foreligger ikke valide oplysninger om længden af færdselsarealer i landzone, som er taget i brug som private fællesveje. Det er endvidere usikkert, hvor stor en del af dette vejnet, det foreliggende forslag er relevant for, i og med at ikke alle private fællesveje på landet har beboelse eller lignende, der potentielt ønskes forsynet med elektroniske kommunikationsnet. Der foreligger endvidere ikke valide oplysninger om, i hvor mange tilfælde det ikke lykkes at indgå aftaler, ligesom det er usikkert hvilke konsekvenser eksistensen af en bestemmelse som den foreslåede § 24 a vil have for lysten og viljen til at indgå aftaler.

Det er intentionen, at der med hjemmel i privatvejslovens § 89, stk. 2, vil blive fastsat regler, som skal give kommunalbestyrelsen hjemmel til at kræve et gebyr, som kan dække omkostningerne ved behandlingen af en ansøgning.

6. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Forslaget vurderes ikke at have negative økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

Da der ikke foreligger oplysninger om erstatnings- og kompensationsniveauet i aftalerne mellem vejejer og ledningsejeren, vil et foreløbigt optimistisk estimat være, at forslaget til ny § 24 a vil have positive økonomiske konsekvenser for erhvervslivet, idet mulighederne for at udrulle kablerne i et konkurrencepræget marked fastholdes. Endvidere må den afsmittende virkning i form af mere effektive hjemme-arbejdspladser også antages at have positive virkninger for erhvervslivet.

Lovforslaget vurderes at understøtte de 5 principper for agil erhvervslovgivning.

7. Administrative konsekvenser for borgerne

Spørgsmålet om etablering af ledninger, her kabler til elektroniske kommunikationsnet, er først og fremmest et mellemværende mellem vejarealets ejer og ledningsejeren. Modtageren af den omhandlede infrastruktur vil ikke altid være direkte part i aftalen.

For vejarealets ejer kan forslaget til § 24 a i privatvejsloven indebære, at dennes forhandlingsposition svækkes, i og med at kommunalbestyrelsen ville kunne meddele den tilladelse, som arealejeren ikke vil meddele.

For slutbrugeren, ejeren af den ejendom, der forsynes med forbindelsen til et elektronisk kommunikationsnet, vil forslaget indebære en større sikkerhed for, at pågældende kan få tilgang til elektroniske kommunikationsnet fra sin bolig og friere kunne vælge leverandøren af ydelsen.

8. Klimamæssige konsekvenser

En bedre sikring af, at der kan arbejdes hjemmefra ved hjælp af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation, må antages at bidrage til en mindre CO²-belastning og dermed bidrage positivt til bestræbelserne på at begrænse klimabelastningen.

9. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljø- og naturmæssige konsekvenser.

10. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget vurderes at være med til at understøtte målsætningen i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/61/EU af 15. maj 2012 om foranstaltninger for at reducere omkostningerne ved etablering af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation.

11. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 29. juni 2022 til den 17. august 2022 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Advokatsamfundet, AE – Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Atea A/S, Beredskabsstyrelsen, Bolignet A/S, Center for Beredskabskommunikation (CFB), Danish Cable Protection Committee DKCPC, Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Byggeri, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Energi, Dansk Erhverv, Dansk Handicap Forbund, Dansk Industri, Dansk Industri (DI - Byggeri), Dansk IT (DIT), Dansk Ledningsejerforum, Dansk Live, Dansk Metal, Dansk Net A/S, Dansk Vejforening, Danske Advokater, Danske Handicaporganisationer, Danske Regioner, Den danske Landinspektørforening, DI Digital, Energinet, Fagligt Fælles Forbund (3F), Fibia Forbrugerombudsmanden, Forbrugerrådet Tænk, Forenede Danske Antenneanlæg, Foreningen af Rådgivende Ingeniører (FRI), Greenpower Denmark, IT-B Branchen, KL, Landbrug & Fødevarer, Land-

distrikternes Fællesråd, NRGi, Parcelhusejernes Landsforening, Praktiserende Landinspektørers Forening, Radius, Sammenslutning af Danske Småøer, SEAS-NVE, SEGES,

Stofa A/S, TDC Net A/S, Teknik, Teleindustrien, Telenor A/S og Telia Danmark A/S.

12. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/min-dreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Beskedne merudgifter til administration.
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Potentielt positive økonomiske konsekvenser.	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	I det omfang erhvervet gør brug af bestemmelsen, vil det medføre, at der skal indsendes en ansøgning til kommunalbestyrelsen. Den afsmittende virkning i form af muligheden for mere effektive hjemmearbejdspladser antages at have positive virkninger for erhvervslivet.
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Klimamæssige konsekvenser	En bedre sikring af, at der kan arbejdes hjemmefra ved hjælp af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation, må antages at bidrage til en mindre CO ² -belastning og dermed bidrage positivt til bestræbelserne på at begrænse klimabelastningen.	Ingen
Miljø- og naturmæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget vurderes at være med til at understøtte målsætningen i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/61/EU af 15. maj 2012 om foranstaltninger for at reducere omkostningerne ved etablering af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation.	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering/ Går videre end minimumskrav i EU-regulering (sæt X)	Nej	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det følger af privatvejslovens § 4, at reglerne i §§ 11-24 finder anvendelse på de private fællesveje i landzone, jf. lov om planlægning, der ikke er omfattet af § 3, stk. 1 og 2.

Det foreslås i § 4, at henvisningen ændres fra ”§§ 11-24” til ”§§ 11-24 b”.

Forslaget til ændring af affattelsen af § 4 er en konsekvensrettelse af lovforslagets § 1, nr. 2, således at der i § 4 henvises til alle bestemmelser i privatvejsloven vedrørende private fællesveje på landet.

Til nr. 2

Ved private fællesveje forstås i henhold til § 10, nr. 3, i privatvejsloven, veje, gader, broer eller pladser, der ikke er

en offentlig vej, jf. nr. 1, og som fungerer som færdselsareal for anden ejendom end den ejendom, som færdselsarealet ligger på, når ejendommene ikke har samme ejer.

Ved private fællesstier forstås i henhold til privatvejslovens § 10, nr. 4, færdselsareal, der fortrinsvis er forbeholdt gående, cyklende eller ridende færdsel, og som fungerer som færdselsareal for anden ejendom end den ejendom, som færdselsarealet ligger på, når ejendommene ikke har samme ejer.

Udgangspunktet i privatvejsloven er, at lovens bestemmelser om private fællesveje finder tilsvarende anvendelse på private fællesstier. Det fremgår af lovens § 2, stk. 2.

I privatvejsloven sondres mellem private fællesveje på landet og private fællesveje i byer og bymæssige områder.

De private fællesveje i byer og bymæssige områder administreres efter lovens byregler, §§ 25-86. De er nærmere geografisk afgrænset i lovens § 3, stk. 1, som private fællesveje i Københavns Kommune og i områder, der efter reglerne i lov om planlægning er beliggende i byzone eller sommerhusområde. Kommunalbestyrelsen kan endvidere med hjemmel i privatvejslovens § 3, stk. 2, bestemme, at private fællesveje i nærmere afgrænsede områder i landzone skal administreres efter lovens byregler, når disse områder har en bymæssig karakter eller er planlagt hertil. Sidstnævnte bestemmelse finder således anvendelse på private fællesveje i en række landsbyer.

Private fællesveje, der ikke er omfattet af ovennævnte geografiske afgrænsning, administreres i henhold til privatvejslovens § 4 som private fællesveje på landet, dvs. efter lovens afsnit II, §§ 11-24.

For så vidt angår private fællesveje i byer og bymæssige områder indeholder privatvejsloven i §§ 67-70 c særlige bestemmelser om opgravning m.m. af vejarealet og etablering m.v. af ledninger og deres tilbehør i private fællesveje og private fællesstier. Det kræver kommunalbestyrelsens tilladelse, hvis en ledningsejer ønsker at placere ledninger m.m. i en privat fællesvej, og grundejerne kan ikke modsætte sig, at en tilladelse udnyttes. Til gengæld skal vejmyndigheden i forbindelse med fastsættelsen af vilkår for sin tilladelse også varetage de vedligeholdelsesforpligtede grundejeres interesser bedst muligt. Bestemmelsen i § 67 om gravetilladelser henviser til bestemmelserne i §§ 73-76 i lov nr. 1520 af 27. december 2014 om offentlige veje m.v., som ændret ved lov nr. 1895 af 29. december 2015, lov nr. 658 af 8. juni 2016, ved § 4 i lov nr. 175 af 21. februar 2017, lov nr. 2082 af 21. december 2020, lov nr. 434 af 16. marts 2021 og ved § 19 i lov nr. 412 af 4. april 2022 (vejloven). Heraf fremgår bl.a., at ledningsejeren skal have afsøgt eventuelle koordinationsmuligheder mellem sit planlagte gravearbejde og andre mulige gravearbejder i vejarealet, jf. § 74, ligesom vejmyndigheden kan fastsætte relevante, saglige og proportionale vilkår, jf. § 76, for sin tilladelse.

Der findes ikke bestemmelser for de private fællesveje på landet, der svarer til disse bestemmelser.

Her beror placeringen af ledninger m.v. på privatretlige aftaler mellem vejarealets ejer og de respektive ledningsejere.

Det foreslås i § 24 a, stk. 1, at kan der ikke opnås enighed mellem vejarealets ejer og ledningsejer om vilkårene for placering af kabler til brug for elektroniske kommunikationsnet i det areal, der er taget i brug for en privat fællesvej eller privat fællessti, kan kommunalbestyrelsen meddele tilladelse til, at de omhandlede kabler og eventuelt tilbehør placeres i den private fællesvej eller den private fællessti til forsyning af tilgrænsende eller nærliggende ejendomme på gæsteprincipets vilkår, jf. § 70.

Elektroniske kommunikationsnet skal forstås i overensstemmelse med definitionen i § 2, stk. 4, i lovbekendtgørelse 955 af 17. juni 2022 om elektroniske kommunikationsnet og –tjenester (herefter teleloven), hvoraf det følger, at det omfatter: Transmissionssystemer, uanset om de bygger på en permanent infrastruktur eller centraliseret administrationskapacitet, og, hvor det er relevant, koblings- og dirigeringsudstyr og andre ressourcer, herunder net-elementer, der ikke er aktive, som gør det muligt at overføre signaler ved hjælp af trådforbindelse, radiobølger, lyslederteknik eller andre elektromagnetiske midler, herunder satellitnet, jordbaserede fastnet (kredsløbs- og pakkekoblede, herunder i internettet) og mobilnet, elkabelsystemer, i det omfang de anvendes til transmission af signaler, net, som anvendes til radio- og tv.

Forslaget til ny § 24 a, stk. 1, adskiller sig på to henseender markant fra de gældende regler i §§ 67 til 70 c.

For det første vil kommunalbestyrelsen ikke altid skulle træffe afgørelse/meddele tilladelse i sager efter den foreslåede § 24 a, således som tilfældet er for private fællesveje i byer og bymæssige områder. Det teoretiske og praktiske udgangspunkt er, at kommunalbestyrelsen og dermed forslaget til ny § 24 a, stk. 1, først vil komme i spil, når en af aftaleparterne, formentlig oftest ledningsejeren, retter henvendelse til kommunen og forelægger den sammenbrudte forhandlingssituation.

For det andet vil forslaget i § 24 a, stk. 1, kun finde anvendelse på et areal, der er taget i brug som privat fællesvej. Det vil sige, at kommunalbestyrelsen modsat bestemmelsen i lovens § 69 om ledninger m.v. i arealer, der er udlagt til brug for (senere) private fællesveje, ikke kan træffe beslutninger om de arealer, der blot henligger som en reservation til senere brug som privat fællesvej eller privat fællessti på landet.

En eventuel tilladelse fra kommunalbestyrelsen til at etablere m.m. kabler til brug for elektroniske kommunikationsnet skal efter forslaget meddeles på gæsteprincipets vilkår, jf. det lovfæstede gæsteprincip i privatvejslovens § 70, for således grundlæggende at respektere vejejerens ejendomsret. En eventuel fravigelse af gæsteprincipet vil kunne aftales samtidigt eller efterfølgende mellem arealets ejer og ledningsejeren.

Forslaget adskiller sig også på et andet punkt fra det almindelige udgangspunkt vedrørende vejmyndighedens administration af private fællesveje på landet.

Private fællesveje på landet skal først og fremmest tjene som færdselsareal for ejerne af de vejberettigede ejendomme, og vejmyndigheden kan med få undtagelser ikke inddrage hensynet til andre brugere af vejen, når den træffer afgørelser efter privatvejslovens regler i lovens afsnit II.

Med henblik på at sikre, at den brede politiske aftale af 21. december 2021 kan realiseres, foreslås det, at bestemmelsen ikke begrænses til kabelføring m.v. til kontaktpunkter på vejberettigede ejendomme, men at den finder anvendelse på tilgrænsende og nærliggende ejendomme.

Det foreslås i § 24 a, stk. 2, at en ansøgning tidligst kan indgives til kommunalbestyrelsen, når det kan sandsynliggøres, at der ikke er enighed og heller ikke udsigt til enighed, eller når arealejeren ikke har besvaret ledningsejerens anmodning senest 2 måneder efter modtagelse af anmodningen, medmindre særlige årsager gør sig gældende.

Konstateringen af eller dokumentationen for, at der har været en forudgående dialog, og at der ikke har kunnet opnås enighed mellem arealejeren og ledningsejeren, vil efter Transportministeriets vurdering f.eks. kunne dokumenteres eller sandsynliggøres af ledningsejeren ved fremlæggelse af skriftlige henvendelser, der ikke er besvaret eller er afslået, ved fremlæggelse af mailkorrespondance m.v.

Skulle en grundejer omgående afvise en anmodning fra en ledningsejer på sådan vis, at der ikke kan forventes opnået enighed, kan ledningsejeren omgående anmode vejmyndigheden om en tilladelse. I den situation vil ledningsejeren ikke skulle afvente 2 måneder før en ansøgning kan sendes til vejmyndigheden. Det afgørende er, at ledningsejeren på almindelig privatretligt grundlag har forsøgt at indgå en aftale med vejejeren.

I forhold til spørgsmålet om fravigelsen af fristen på 2 måneder på grund af særlige årsager gør sig gældende, vil dette bero på en konkret vurdering. Der er tale om en undtagelse til hovedreglen, som derfor også medfører, at der skal ligge tungtvejende grunde til, at en grundejer ikke har reageret inden for 2 måneder. Et eksempel herpå vil kunne være en længerevarende indlæggelse på grund af et sygdomsforløb.

Det foreslås i 24 a, stk. 3, 1. pkt., at § 70 a finder anvendelse ved en ansøgning efter dette kapitel.

Det følger af § 70 a, stk. 1, i privatvejsloven, at en ansøgning efter § 66, stk. 1, og §§ 67-69 skal indgives til kommunalbestyrelsen ved anvendelse af den digitale løsning, som kommunen stiller til rådighed.

Forslaget vil indebære, at ansøgninger om tilladelse efter stk. 1 fortrinsvis indgives digitalt til kommunalbestyrelsen i overensstemmelse med den gældende bestemmelse i § 70 a.

Det foreslås i 24 a, stk. 3, 2. pkt., at §§ 74-76 i lov om offentlige veje m.v. Endvidere finder tilsvarende anvendelse i forbindelse med ansøgningen og tilladelsen.

§ 74 i lov om offentlige veje m.v., indeholder en pligt til, at den, der planlægger at ansøge om tilladelse til at foretage forandringer på et vejareal, så tidligt som muligt skal drøfte det planlagte arbejde med andre graveaktører med henblik på at undersøge, om flere gravearbejder kan koordineres.

Det følger af § 75 i lov om offentlige veje m.v., at en ansøgning skal indeholde oplysning om resultatet af de drøftelser og undersøgelser, som fremgår af § 74.

I § 76, stk. 1, i lov om offentlige veje m.v., fremgår det, at vejmyndigheden kan lade tilladelser være betinget af vilkår. I § 76, stk. 2, er opregnet, hvad der bl.a. kan fastsættes vilkår om.

Forslaget vil bl.a. bidrage til, at eventuelle gravearbejder i forbindelse med etablering og eftersyn af kabler til brug for elektroniske kommunikationsnet så vidt muligt koordineres med andre grave- og vedligeholdelsesarbejder på vejen.

Det foreslås i § 24 a, stk. 4, at kommunalbestyrelsen skal betinge en tilladelse efter stk. 1 af, at ledningsejeren 1) yder vedkommende grundejere erstatning for eventuel skade ved anbringelse eller tilstedeværelse samt ved eftersyn og istandsættelse af de omhandlede kabler og eventuelt tilbehør, 2) retablerer vejareal og arbejdsareal efter endt arbejde og 3) skriftligt underretter kommunen om, at retableringsarbejderne er gennemført.

Forslaget vil give kommunalbestyrelsen udtrykkelig hjemmel til at fastsætte saglige vilkår for sin tilladelse, hvorved kommunen får mulighed for dels at beskytte de vedligeholdelsesforpligtede grundejeres interesser, dels at sikre en rimelig fremdrift i ledningsarbejdet og dermed at vejen kan tjene sit primære formål som adgangsvej til ejendomme eller deres lodder.

Dette svarer til de hensyn til de vedligeholdelsesforpligtede grundejere, som kommunalbestyrelsen efter de gældende regler i §§ 67 og 68 skal varetage på private fællesveje i byer og bymæssige områder i forbindelse med tilladelser til opgravning m.m. og arbejder på ledninger m.m. i eksisterende private fællesveje. Der er dels tale om obligatoriske vilkår dels om konkrete fakultative vilkår.

Det foreslås i § 24 a, stk. 5, at arbejder på kabler m.v. skal ske med mindst 3 ugers varsel. Ledningsejeren kan dog udføre uopsættelige reparationer af de omhandlede kabler og eventuelt tilbehør uden underretning af vejarealets ejer.

Forslaget vil i overensstemmelse med det almindelige udgangspunkt, som bl.a. er gentaget i bekendtgørelse n. 802 af 18. juni 2018 om gravearbejder i offentlige vejarealer og private fællesveje i byer og bymæssige områder, indebære, at det ikke kræver særskilt tilladelse at udføre uopsættelige reparationer af ledninger, der lovligt er placeret i vejarea-

let. Øvrige arbejder på kabler m.v., fx i forbindelse med løbende vedligeholdelse eller tilsyn med kablerne, skal ske med mindst 3 ugers varsel.

Det foreslås i § 24 a, stk. 6, at grundejerne ikke kan modsætte sig udførelsen af arbejder, hvortil der er meddelt tilladelse efter stk. 1, og varslede arbejder eller uopsættelige reparationer efter stk. 5.

Det vil betyde, at grundejerne ikke kan modsætte sig de ledningsarbejder, hvortil der er meddelt tilladelse efter stk. 1, ledningsejeren løbende vedligeholdelse og forbedringer af de ledninger, der er placeret i og på vejarealet i henhold til en tilladelse efter § 24 a, stk. 1, eller som er uopsættelige reparationsarbejder, fx ledningsbrud.

Det foreslås i § 24 b, stk. 1, 1. pkt., at ledningsejeren skal tinglyse en ledningsdeklaration om anlæggets tilstedeværelse i eller på vejarealet eller stiarealet.

Forslaget skal sikre ledningsejerens ledninger ved tinglysning af en deklaration om kablets tilstedeværelse.

Formålet er at forebygge graveskader og ledningsbrud, også i de tilfælde hvor den private fællesvej efterfølgende nedlægges og måske overgår til almindelig markdrift.

En lignende bestemmelse findes i gravelovens § 6, hvoraf det følger, at kabler til brug for elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester, der nedlægges i privat ejendom, og i offentlig ejendom, i det omfang disse er optaget i matriklen, med tilhørende faciliteter til brug for elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester skal tinglyses med tilhørende tinglysningsrids på de berørte ejendomme.

Det foreslås i § 24 b, stk. 1, 2. pkt., at ledningsdeklarationen kan tinglyses uden arealejerens samtykke.

Bestemmelsen skal sikre, at der kan ske tinglysning selvom en arealejer ikke måtte ønske at give sit samtykke.

Det foreslås i § 24 b, stk. 2, 1. pkt., at ledningsejeren afholder udgifterne til tinglysning efter stk. 1.

Det foreslås i § 24 b, stk. 2, 2. pkt., at ledningsejeren endvidere afholder udgifterne i forbindelse med en afløsning af en ledningsdeklaration som nævnt i stk. 1.

Selvom bestemmelserne i privatvejslovens §§ 68 og 69 om etablering af ledninger m.m. i private fællesveje og udlagte private fællesveje i byer og bymæssige områder ikke indeholder en tilsvarende udtrykkelig regel, er den udtryk for det almindelige princip, at den, der har interessen i at beskytte sit formuegode eller rettighed ved en deklaration, afholder udgifterne hertil. Princippet har også fundet udtryk i vejlovens § 127, stk. 3.

Til § 2

Det foreslås, at loven skal træde i kraft den 1. januar 2023.

Det følger af privatvejslovens § 108, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland, hvorfor de foreslåede ændringer ikke gælder for Færøerne og Grønland.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

§ 4. Reglerne i §§ 11-24 finder anvendelse på de private fællesveje i landzone, jf. lov om planlægning, der ikke er omfattet af § 3, stk. 1 og 2.

I lov om private fællesveje, jf. lovbekendtgørelse nr. 1234 af 4. november 2015, som ændret ved § 5 i lov nr. 175 af 21. februar 2017, lov nr. 2082 af 21. december 2021 og lov nr. 480 af 26. april 2022, foretages følgende ændringer.

1. I § 4 ændres »§§ 11-24« til: »§§ 11-24 b«

2. Efter kapitel 7 indsættes i *afsnit II*:

»Kapitel 7 a

Gravearbejder m.m. i forbindelse med kabler for elektroniske kommunikationsnet

§ 24 a. Kan der ikke opnås enighed mellem vejarealets ejer og ledningsejer om vilkårene for placering af kabler til brug for elektroniske kommunikationsnet i det areal, der er taget i brug for en privat fællesvej eller privat fællessti, kan kommunalbestyrelsen meddele tilladelse til, at de omhandlede kabler og eventuelt tilbehør placeres i den private fællesvej eller den private fællessti til forsyning af tilgrænsende eller nærliggende ejendomme på gæsteprincippets vilkår, jf. § 70. *Stk. 2.* En ansøgning kan tidligst indgives til kommunalbestyrelsen, når det kan sandsynliggøres, at der ikke er enighed og heller ikke udsigt til enighed, eller når arealejeren ikke har besvaret ledningsejerens anmodning senest 2 måneder efter modtagelse af anmodningen, medmindre særlige årsager gør sig gældende.

Stk. 3. § 70 a finder anvendelse ved en ansøgning efter dette kapitel. Endvidere finder §§ 74-76 i lov om offentlige veje m.v. tilsvarende anvendelse i forbindelse med ansøgningen og tilladelsen.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal betinge en tilladelse efter stk. 1 af, at ledningsejeren

- 1) yder vedkommende grundejere erstatning for eventuel skade ved anbringelse eller tilstedeværelse samt ved eftersyn og istandsættelse af de omhandlede kabler og eventuelt tilbehør,
- 2) retablerer vejareal og arbejdsareal efter endt arbejde og
- 3) skriftligt underretter kommunen om, at retableringsarbejderne er gennemført.

Stk. 5. Arbejder på kabler m.v. skal ske med mindst 3 ugers varsel. Ledningsejeren kan dog udføre uopsættelige reparationer af de omhandlede kabler og eventuelt tilbehør uden underretning af vejarealets ejer.

Stk. 6. Grundejerne kan ikke modsætte sig udførelsen af arbejder, hvortil der er meddelt tilladelse efter stk. 1, og varslede arbejder eller uopsættelige reparationer efter stk. 5.